

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра автомобільних доріг, основ і фундаментів

03-03-144М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проходження першої виробничої практики
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
фахового спрямування «Автомобільні дороги та аеродроми»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІБА
Протокол №5 від 19.03.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до проходження першої виробничої практики для здобувачів вищої першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» фахового спрямування «Автомобільні дороги та аеродроми» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Супрунюк В. В., Зятюк Ю. Ю., Скрипник М. М. – Рівне : НУВГП, 2024. – 23 с.

Укладачі: Супрунюк В. В., к.т.н., доцент кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів;

Зятюк Ю. Ю., к.т.н., доцент кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів;

Скрипник М. М., к.т.н., старший викладач кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів.

Відповідальний за випуск: Кузло М. Т., доктор техн. наук, професор, завідувач кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів.

Керівник групи забезпечення спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Бабич Є. М.

Попередня версія методичних вказівок 03-03-45

Зміст

	стор.
Вступ.....	3
1. Мета і завдання практики.....	4
2. Загальні організаційні положення.....	5
3. Зміст практики.....	10
4. Звіт з практики.....	15
5. Отримання заліку з практики.....	19
Додатки.....	20
Список рекомендованої літератури.....	23

© В. В Супрунюк,
Ю. Ю. Зятюк,
М. М. Скрипник, 2024
© НУВГП, 2024

Вступ

Виробнича практика є складовою видів навчальних дисциплін і невід'ємною складовою частиною процесу підготовки кваліфікованих спеціалістів в дорожній галузі.

Виробничу практику проводять протягом чотирьох тижнів у провідних дорожніх організаціях як Рівненської області, так і інших областей України. Терміни проходження практики визначають щорічно графіком навчального процесу.

Проведення практики здійснюється на підставі робочої програми, яка погоджена з підприємствами майбутніх баз практики. Робоча програма практики є документом, виконання якої є обов'язковим для університету, підприємства, керівника практики та здобувача освіти-практиканта. Контроль за виконанням виробничої практики здійснюється керівником практики, завідувачами випускових кафедр, представниками ректорату і внутрішньовузівської інспекторської групи, а також кваліфікованими спеціалістами від підприємств (організацій).

Виробничу практику здобувач освіти проходить на посадах дублера-майстра, дублера ІТР, практиканта та інших, працюючи за однією або декількома будівельними спеціальностями на об'єктах автомобільно-дорожньої галузі.

1. Мета і завдання практики

Метою першої виробничої практики здобувачів освіти 3-го курсу є закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих в університеті протягом вивчення спеціальних курсів, набуття виробничих навичок з вибраної освітньо-професійної програми, шляхом прямої участі у керівництві підлеглими виробничими колективами (бригадами), перебуваючи на посаді дублера-майстра.

Головною метою першої виробничої практики – є ознайомлення здобувачів освіти з призначенням, конструктивними особливостями, специфікою експлуатації дорожніх будівельних машин і засобів малої механізації; провідними методами і особливостями виконання основних будівельних технологічних процесів; використання матеріалів, конструкцій, машин, обладнання, інструментів; правилами техніки безпеки і охорони праці при виконанні технологічних процесів, а також закріплення, поглиблення і розширення знань з теоретичних курсів вивчених дисциплін.

Завданням першої виробничої практики – є ознайомлення з основними положеннями по організації робіт на будівництві, організацією робочих місць для здійснення виконання технологічних процесів, правилами техніки безпеки і охорони праці, а також діяльності громадських організацій.

По завершенню проходження практики здобувачі освіти повинні:

знати основні положення з технології виконання основних будівельних процесів, забезпечення їх якості, правила техніки безпеки і охорони праці, особливі умови використання дорожніх будівельних машин, інструментів та обладнання тощо;

вміти розрізняти дороги за технічними категоріями, відрізняти дорожньо-будівельні матеріали, прилади та інструменти за їх зовнішнім виглядом;

отримати навички керувати невеликим колективом, викреслювати ескізи та схеми відрізків доріг, приміщень, будівель та споруд в масштабі, виконання декількох будівельних процесів, використовувати пристрої та механізми

під час виконання робіт, безпечно провести роботи на будівництві.

Майбутньому фахівцю необхідно володіти новими технологіями виробництва, отримати досвід з технології організації будівельних процесів, індивідуальними методами роботи. Також здобувач освіти під час проходження практики має вивчити умови проведення робіт на різних будівельних об'єктах, ознайомлюється з робочими кресленнями та іншою технологічною документацією.

Виробнича практика – це є складова частина вивчення таких дисциплін як "Технологія будівельного виробництва", "Будівельні матеріали", "Інженерна геодезія". Вона готує здобувачів освіти до вивчення спеціальних дисциплін: "Матеріали для дорожнього одягу", "Проектування автомобільних доріг", "Технологія влаштування дорожнього одягу" та інших дисциплін кафедри, автомобільних доріг, основ та фундаментів.

На виробництві здобувач освіти зобов'язаний практично опанувати основні методи і стилі керівництва бригадою, всебічно сприяти виконанню будівництвом виробничих завдань.

2. Загальні організаційні положення

Місця проходження практики здобувачів освіти (місто, проектна, дорожньо-будівельна або ж експлуатаційна організація), а також керівник практики від університету з термінами проходження призначаються наказом ректора.

Здобувачі освіти отримують право на проходження виробничої практики після здачі курсових проектів, робіт, екзаменів та заліків, що встановлені навчальним планом.

Здобувачі освіти, що мають академічну заборгованість, до проходження практики не допускаються.

За період проходження виробничої практики за здобувачами освіти зберігається право отримання стипендії.

Прибувши на місце практики, в триденний термін, здобувач освіти зобов'язаний відмітитись у повідомленні та щоденнику про своє прибуття у відділі кадрів організації (підприємства) і надіслати повідомлення з відміткою дати

прибуття і початку роботи з копією наказу на адресу університету завідуючому практикою, де вказана адреса місця проживання.

При проходженні першої виробничої практики здобувач освіти працює на робочому місці у складі будівельної бригади (або самостійного ланки) на посаді дублера-ланкового під керівництвом досвідченого ланкового. Місцем проходження практики повинен бути будмайданчик, що обладнаний передовою технікою і передовою технологією, а також підготовлений для виконання дорожньо-будівельних робіт.

Здобувачі освіти, які раніше працювали на виробництві і мають виробничий досвід, або закінчили будівельний коледж, повинні працювати ланковими чи дублерами-майстрів (виконробів) з дозволу керівника практики від організації.

Усіх здобувачів освіти-практикантів оформлюють на роботу наказом по дорожній організації де вказується професія, розряд і дата початку або зараховують практикантами, стажистами тощо. Після завершення половини строку практики будівельна організація в установленому порядку здійснює прийом екзамену в здобувачів освіти на отримання ними кваліфікаційного розряду з оформленням відповідного наказу і виданням здобувачу освіти посвідчення про присвоєння відповідного розряду (якщо для нього здійснюється оплата праці).

Роботу здобувачі освіти можуть розпочинають лише за наявності відповідного наказу по організації (підприємству) після проходження вступного інструктажу і інструктажу на робочому місці з техніки безпеки і охорони праці та техногенної безпеки.

До виконання робіт, що зазначені у додатку 1, до яких висуваються додаткові (підвищені) вимоги з техніки безпеки, допускаються особи, що мають професійні навички, і які пройшли навчання з використання безпечних методів і прийомів роботи по типовим програмам, а також особи, що здали екзамену і мають відповідне посвідчення встановленого зразка.

На початку роботи на об'єктах здобувачі освіти мають отримати вступний інструктаж, після чого первинний

інструктаж на робочому місці з техніки безпеки із записом у відповідних журналах реєстрації інструктажів.

Всі здобувачі освіти після проходження первинного інструктажу на робочому місці і перевірки знань протягом перших декількох змін (залежно від стажу, досвіду і характеру роботи) виконують її під наглядом майстра, ланкового або бригадира, після чого оформлюється допуск до їх самостійної роботи. Такий допуск фіксується датою і підписом того, хто інструктував у журналі реєстрації інструктажу на робочому місці.

Загальне керівництво практикою здобувачів освіти в організації (на підприємстві) покладається на керівника або ж одного із його заступників або висококваліфікованого спеціаліста, який призначається наказом по організації, а безпосереднє керівництво – на висококваліфікованих спеціалістів відповідних структурних підрозділів.

При проходженні здобувачами освіти практики адміністрація дорожньо-будівельної організації повинна:

- створити всі необхідні умови для виконання здобувачами освіти програми виробничої практики, не допускати використання здобувачів освіти-практикантів на посади, що не передбачені програмою практики і не мають відношення до відповідної спеціальності здобувачів освіти;
- встановити постійний нагляд за виконанням правил техніки безпеки, виробничої санітарії і протипожежної безпеки, забезпечити табельний облік виходу на роботу здобувачів освіти. Про всі випадки порушення здобувачами освіти дисципліни праці і правил внутрішнього розпорядку організації (підприємства) повідомляти в університет;
- забезпечити здобувачів освіти на період проходження практики спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту за нормами, що встановлені для відповідних працівників даної дорожньо-будівельної організації;

- здобувачам освіти, які працюють на штатних посадах і виконують роботу з відрядженням або посадовою оплатою праці, мають оплачувати працю незалежно від того, нараховують їм стипендією або ж ні;
- забезпечити здобувачів освіти тимчасовою житловою площею і постійною білизною, медичним обслуговуванням, харчуванням (якщо це передбачено в укладеному договорі);
- надати здобувачам освіти-практикантам і керівникам практики можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотекою, кресленнями, технічною та іншою документацією, що потрібна для успішного оволодіння програмою виробничої практики і виконання ними поставлених індивідуальних завдань;
- відповідно з програмою проведення практики (додаток №2), яка узгоджена з університетом, проводити переміщення здобувачів освіти по робочих місцях з метою найширшого ознайомлення їх з організацією (підприємством) в цілому;
- нести повну відповідальність за можливі нещасні випадки і травмування, що можуть мати місце зі здобувачами освіти-практикантами.

Безпосередній керівник практики від організації у відповідних структурних підрозділах:

- організовує проходження практики здобувачів освіти у перебуває на контакт із керівництвом університету;
- ознайомлює здобувачів освіти з організацією на конкретному робочому місці;
- здійснює постійний нагляд і контроль за роботою практикантів, допомагає їм правильно виконувати завдання, ознайомлює з передовими методами роботи, консулює з усіх виробничих питань;
- навчає здобувачів освіти безпечним методам роботи;
- контролює ведення щоденника, а після завершення виробничої практики надає характеристику на кожного здобувача освіти-практиканта і оцінює якість підготовленого ним звіту;

- після завершення практики подає довідку, яка засвідчена керівником бази практики, про фактичну кількість здобувачів освіти, що проходили практику і строки керівництву університету, яка є підставою для остаточних фінансових розрахунків за виконану ними роботу (якщо це передбачено в укладеному договорі).

Керівник практики від університету повинен:

- надавати методичну допомогу в організації і проведенні практики і подати робочу програму і календарний графік проходження практики, а також список здобувачів освіти, які будуть направлені в ту чи іншу організацію;
- перед відправленням на практику здобувачів освіти провести нараду і розробити тематичний план проведення спеціалістами підприємства (організації) лекцій і екскурсій, а також план організації навчальних знань на базі практики;
- забезпечити перевірку і контроль за якісним проведенням інструктажів з охорони праці і техніки безпеки, техногенної безпеки, а також брати участь у розслідуванні комісією організації нещасних випадків, в разі виникнення таких;
- забезпечити дотримання здобувачами освіти дисципліни праці і правил внутрішнього розпорядку роботи, які є обов'язковими для робітників організації;
- підвести підсумки проведеної практики.

Усі незрозумілі технічні та виробничі питання, які можуть виникати під час проходження практики, здобувач освіти з'ясовує з керівниками практики від виробництва і університету.

Здобувач освіти при проходженні практики повинен:

- повністю виконати завдання передбачене програмою практики;
- дотримуватися діючих у дорожньо-будівельній організації правил внутрішнього розпорядку роботи;
- проявляти високу свідомість і бути прикладом дисциплінованості;
- вивчати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- приймати активну участь у громадському житті виробничого колективу;
- нести відповідальність за виконану роботу на рівні із штатними працівниками;
- вести щоденник, записуючи виконану роботу із необхідними цифровими даними, а в кінці тижня представити його для перевірки керівнику практики від організації або університету;
- подати в кінці останнього тижня практики письмовий звіт, який відповідає розділу 5 цих методичних вказівок і отримати залікову оцінку з практики.

Для оформлення звіту з практики з дозволу адміністрації дорожньо-будівельної організації здобувачу освіти відводиться у кінці практики два дні.

3. Зміст практики

При проходженні виробничої практики здобувач освіти повинен вивчити і відобразити у звіті з практики такі питання:

- описати структуру будівельної організації;
- загальні відомості про організацію на будівельному майданчику;
- основні відомості по конструктивному рішенню об'єкту практики;
- методи виконання дорожньо-будівельних робіт, форми організації і оплати праці робітників, висвітлити питання техніки безпеки при їх виконанні, що є основним змістом даної практики.

Крім того, здобувач освіти має виконати індивідуальне завдання, взяти участь у виробничих екскурсіях, які організовуються і проводяться випусковими кафедрами або керівником практики, а також приймати активну участь у громадському житті колективу.

Тривалість робочого дня здобувача освіти на практиці встановлено відповідно до діючого на будівельному майданчику розпорядку.

При допущенні здобувачем освіти прогулу на виробничій практиці на нього накладається адміністративне стягнення і

продовжується строк перебування на виробництві на розгляд керівника практики від університету за рахунок канікул здобувача освіти.

Загальні відомості про організацію будівельного майданчика. Здобувач освіти повинен:

- ознайомитися із структурою управління загальнобудівельними і спеціальними роботами на дільниці (об'єкті), де проходить практика, скласти схему підпорядкованості будівельної дільниці;
- з'ясувати, які підготовчі роботи проводяться до початку будівництва на будівельному майданчику (об'єкті практики), включаючи під'їзні шляхи, інженерні мережі, склади, побутові приміщення для робочих тощо, а також ознайомитися з підготовчими процесами, які виконуються на будівельному майданчику (приготування розчину і бетону, асфальтобетону тощо);
- провести аналіз виконання календарного графіка виконання робіт;
- ознайомитися з існуючими в будівельній організації методами економічного стимулювання по підвищенню продуктивності праці і якості виконання робіт;
- приділити особливу увагу аналізу виконання і запланованих заходів по охороні навколишнього середовища, подати свої пропозиції щодо поліпшення охорони праці робітників.

Основні дані по дорожньо-будівельному контролю рішення. Здобувач освіти зобов'язаний:

- встановити призначення дорожнього об'єкта і його техніко-економічну характеристику, яка включає такі показники: технічна категорія дороги, клас дорожнього покриття, кількість смуг руху, кошторисна вартість об'єкта та витрати на одиницю виміру;
- для доріг, які будуються по індивідуальним проектам і мають оригінальні рішення, потрібно з'ясувати особливості новизни застосованих рішень;
- ознайомитися із технічною і виконавчою документацією об'єкта практики;

- зробити креслення поздовжніх і поперечних профілів дороги, а також креслення або ескізи основних конструктивних елементів об'єкту (конструкція дорожнього одягу, дорожніх споруд).

Методи виконання будівельно-монтажних робіт і організація праці робочих

Беручи участь безпосередньо у виробництві, як член будівельної бригади, або дублер-бригадира, здобувач освіти повинен детально вивчити методи виконання дорожніх будівельних робіт і організацію праці робітників, звернувши увагу на такі питання:

- склад, обсяг і зміст доручених до виконання бригади (ланки) робіт;
- склад бригади і ланок, розподіл праці між робітниками;
- видачу завдань на доручений обсяг робіт;
- наявність і ступінь використання технологічних карт на виконання окремих будівельних процесів;
- прийняті методи механізації будівельних процесів і використання при цьому будівельних машин із складанням технологічних схем виконання робіт і організації робочих місць;
- забезпеченість технологічним оснащенням, ручними машинами, інструментом, інвентарем, пристроями, спецодягом, засобами індивідуального захисту із виконанням окремих замальовок;
- використані методи і прийоми праці робочих і їх відповідність наявним картам процесів роботи;
- існуюча система контролю і оцінки якості праці;
- проведення виконання робіт і порядок здачі виконаних робіт із наведенням прикладу у звіті;
- визначення суми заробітку і розподіл його між членами бригади (ланки) з складанням прикладу для звіту;
- застосовані форми оплати праці на даному будівництві (безрядна, відрядна, акордна, акордно-преміальна, договірна тощо);

- продуктивність робочих, фактична і нормативна, з показом проценту виконання норм;
- матеріальні і моральні стимули, що використовуються в дорожньо-будівельній організації для підвищення продуктивності праці.

По тим роботам, у яких здобувач освіти приймав безпосередню участь, зібрати вичерпні відомості, скласти технологічні схеми, виконати ескізи і дати критичний аналіз. По роботам, які здобувач освіти вивчав, у звіт необхідно включити відомості, виявлені шляхом особистих спостережень і бесід з керівниками практики.

Особливу увагу слід звернути на нові форми організації і оплати праці і передові методи виконання робіт, які застосовуються в будівельній організації, детально описати їх у звіті.

Техніка безпеки

Практикант повинен вивчити наступні питання з техніки безпеки:

- порядок організації інструктажів з техніки безпеки;
- правила і порядок оформлення випадків з виробничого травматизму;
- основні заходи для попередження електротравматизму;
- безпечна організація і утримання робочого місця (по виду робіт здобувача освіти-практиканта).

Члени студентських будівельних бригад, якщо вони створені, вивчають додатково:

- правила з організації безпечного поведіння на водоймах;
- організацію безпечних умов при перевезенні здобувачів освіти на автомобільному транспорті.

Виробничі екскурсії

За час проходження практики керівники від університету і виробництва організують екскурсії здобувачів освіти на інші будівельні об'єкти або підприємства дорожньо-будівельної індустрії для ознайомлення з передовим досвідом у будівельному виробництві або ознайомлення з тими

конструкціями, методами виробництва, будівельно-дорожніми машинами і організацією виробництва робіт, з якими здобувачі освіти не мали можливості ознайомитися, знаходячись на виробничій практиці. Крім того маємо на меті поглиблення і розширення знань здобувачів освіти в галузі будівництва доріг першої категорії, що будуються вдосконаленими методами.

Терміни проведення таких екскурсій погоджуються з адміністрацією будівельної організації, де проходять практику здобувачі освіти, і проводяться протягом останнього тижня практики.

Матеріали, які були зібрані в результаті екскурсії, мають бути відображені у звіті з практики.

Індивідуальне завдання

При видачі індивідуального завдання враховують освітньо-професійну програму спеціальності, за якою навчається здобувач освіти в університеті і профіль випускової кафедри, за якою він закріплений, і кафедри, що відповідає за проведення практики.

Завдання видає випускова кафедра до від'їзду здобувача освіти на практику або керівник практики від університету під час відвідування бази практики здобувача освіти. При цьому, виходячи з умов даної будови, тема індивідуального завдання може передбачати поглиблене вивчення окремих будівельних процесів, оригінальні конструкції дорожнього одягу, досвід новаторів виробництва, заходи з наукової праці, техніки безпеки тощо.

Видачу індивідуального завдання фіксує викладач у щоденнику здобувача освіти.

У якості індивідуального завдання може бути:

- аналіз використання продуктивності ведучої машини у комплексно-механізованому процесі;
- визначення продуктивності машин шляхом хронометричних спостережень;
- аналіз передових методів праці окремих робочих, методом хронометражу або фотообліку;

- дослідження завантаження підйомно-транспортних машин шляхом фіксування часу використання машин протягом зміни;
- облік робочого дня бригади (ланки) робочих;
- визначення рівня механізації праці по окремих будівельних процесах;
- ознайомлення з прийомами праці при використанні інструментів та ручних механізмів;
- аналіз застосовування матеріальних стимулів для підвищення продуктивності праці і якості робіт;
- складання схеми поопераційного контролю якості окремих будівельних процесів з переліком контрольованих операцій майстром і виконробом, та зазначенням складу, способів і термінів контролю, а також служб, які залучаються при здійсненні контролю;
- вивчення найбільш вразливих, з точки зору техніки безпеки, елементів технологічних процесів;
- вивчення нових видів матеріалів і виробів, які застосовуються на об'єкті;
- вивчення нових машин, оснащення і пристроїв, які застосовуються на будівельному майданчику;
- вивчення оригінальних рішень організацій дорожнього руху.

Матеріали, зібрані при виконанні індивідуального завдання, прикладають до звіту з практики, а потім після отримання заліку ці матеріали віддаються для подальшого розроблення теми на студентську науково-технічну конференцію і виконання науково-дослідної роботи.

4. Звіт з практики

Звіт з практики являє собою викладення набутих здобувачами освіти на практиці знань в галузі дорожньо-будівельного виробництва.

У ньому здобувач освіти повинен показати свою обізнаність у організації будівельного майданчика, у застосованих рішеннях по об'єкту, що будується, методах

виконання робіт, організації праці робочих і техніки безпеки, а вмінні критично підходити до їх оцінки.

Звіт з практики є індивідуальною роботою здобувача освіти, під час його складання використовується щоденник. Звіти, які складені колективно, з використанням думок інших, до захисту не приймаються.

Звіт має охоплювати такі розділи:

1. Вступ

У цьому розділі вказують місце і строки проходження практики, назву об'єкту, його призначення, відомчу приналежність, будівельну організацію, її місце розташування.

2. Загальні відомості про організацію будівельного майданчика

Тут наводяться короткі відомості про організацію будівельного майданчика у стані перед початком практики і його матеріально-технічну базу. Наводиться схема структури управління будівельною дільницею, типи бригад (ланок). Характеризується технічний рівень будівництва, вказуються наявність технічної документації, планів організації праці, система поопераційного контролю якості будівництва, висвітлюється питання стандартизації, заходи з охорони навколишнього середовища.

3. Основні дані по проєктним рішенням дорожнього об'єкту

У ньому наводять планувальне рішення об'єкту будівництва і основні техніко-економічні показники. Дається опис конструктивних рішень об'єкту, наводять креслення планів, поздовжніх і поперечних розрізів, креслення або ескізи основних конструктивних елементів вузлів і деталей, характеризують використовувані на будівництві матеріали, напівфабрикати, деталі, вироби тощо.

4. Методи виконання дорожньо-будівельних робіт, форми організації і оплати праці робочих

Це один з основних розділів звіту. Він починається із визначення ваги участі здобувача освіти у будівництві об'єкта. Ті роботи, у яких здобувач освіти приймав безпосередню участь, описують із вичерпною повнотою. В розділі також наводять

опис інших видів робіт, безпосередньої участі у яких здобувач освіти не приймав, проте мав можливість ознайомитися з ними в період практики.

Перш за все потрібно характеризувати склад і обсяг виконуваних робіт, використовувані методи їх механізації, викласти структуру технологічного процесу із зазначенням кількості змін роботи; навести технологічні схеми виконання робіт з показом розташування машин, застосовуваного оснащення і пристроїв; дати докладну технічну характеристику машин і механізмів, використовуваних в описуваних роботах; співставити прийняті методи виконання робіт із рекомендаціями у технологічних картах.

Необхідно дати детальне викладення про кількісний і професійно-кваліфікаційний склад бригади чи ланки, розподіл праці в них, дати характеристику використовуваним методам і прийомам праці робочих і їх відповідність рекомендованим у картах трудових процесів. Описати прийнятий порядок забезпечення робочих місць матеріалами, конструкціями, деталями, організацію їх обліку і використання, а також описати порядок приймання будівельних матеріалів і виробів на будівельних майданчиках, їх складування і зберігання (особливу увагу звернути на якість будівельних матеріалів). Характеризувати систему контролю і оцінки якості виконуваних робіт і дотримання вимог ДБН та ДСТУ, яка застосовується.

Описати роль майстра, ланкового і бригадира на об'єкті, порядок видачі завдань на роботу. Необхідно описати порядок прийняття виконаних бригадою (ланкою) робіт, проведення вимірів, оформлення і закриття нарядів, розподілення заробітку між робочими з ілюструванням окремими прикладами. Характеризувати форми оплати праці на будівництві об'єкта, які застосовуються, діючу систему преміювання, застосування коефіцієнтів участі праці, досягнуту продуктивність праці порівняно з нормативною, матеріальні та моральні стимули, що сприяють підвищенню продуктивності праці.

Описати нову техніку, що використовується на об'єкті і передові методи проведення робіт.

5. Техніка безпеки

Цей розділ тісно пов'язаний з попереднім, в ньому описують заходи з техніки безпеки на об'єкті під час виконання наведених раніше дорожньо-будівельних робіт. Особливу увагу слід приділити застосуванням правил техніки безпеки при виконанні тих видів робіт, у яких сам здобувач освіти брав участь. Якщо під час практики на об'єкті спостерігались випадки порушень техніки безпеки, то такі випадки мають бути відображені у звіті з розглядом причин і наслідків порушень.

6. Виробничі екскурсії

Цей розділ описує всі об'єкти, на яких були проведені екскурсії. Кожний об'єкт виділяється окремим заголовком. По кожному об'єкті, що забудовується надається його стисла технічна характеристика: призначення об'єкта і його адреса; будівельна кубатура, площа дороги; використовувані конструкції і матеріали; описують методи виконання робіт, які бачив здобувач освіти при проведенні екскурсії; надається описання будівельних машин.

По діючому підприємству дорожньо-будівельної індустрії характеризують продукцію, яка виготовляється, описують прийняту технологію виготовлення виробів, склад цехів підприємства, розміщення у них технічного обладнання.

Бажано помістити у цьому розділі звіту фотографії (зроблені здобувачем освіти), які ілюструють найбільш цікаві методи роботи, конструкції, пристрої, машини тощо.

7. Індивідуальне завдання

У ньому наводиться опис виконаної теми за завданням керівника з відповідними розрахунками і ілюстраціями.

8. Міркування про результати практики

Цей розділ здобувач освіти формує і висловлює в ньому свої міркування про результати практики, про ступінь її корисності, а також викладає переваги та недоліки в організації практики. Крім того, здобувач освіти має висловити свою думку про заходи, що могли б бути направлені на поліпшення проведення практики.

У цьому ж розділі доцільно також показати громадську роботу, яку здобувач освіти виконав на практиці.

Звіт має бути надрукованим з одного боку паперу формату А 4 (210*297мм) з полями. Опис конструктивних елементів і виконання робіт має супроводжуватись ілюстраціями у вигляді креслень (у масштабі) і ескізів, виконаних акуратно за правилами технічного креслення. Доповненням до них можуть використовуватися фотографії, зроблені за час практики.

Креслення і ескізи дозволяється робити олівцем. Їх виконують на окремих аркушах, пронумеровують і підшивають у звіт по тексту.

Забороняється вкладати у звіт листи, які взяті з проекту, пусті бланки, креслення на синьках та інші матеріали, що не є самостійною роботою здобувача освіти. Не допускається здавати звіт з відхиленням від даних методичних вказівок.

В кінці звіту наводиться перелік використаної літератури.

Звіт зшивають. Обсяг звіту 15-25 сторінок (не враховуючи ілюстрації). Форма титульного листа звіту наведена у додатку № 3.

Звіт має бути повністю складений у період проходження практики, розглянутий і підписаний керівником практики від організації, де проходила практика, підпис якого скріплюється печаткою. До звіту прикладають щоденник практики з відгуком про роботу практиканта, належним чином оформлений і скріплений печаткою.

5. Отримання заліку з практики

Залік з практики, як правило, приймається на виробництві комісією у складі керівника практики від університету і керівника практики від виробництва і оформляється протоколом.

При поверненні в університет у триденний строк здобувач освіти-практикант передає звіт з практики викладачу, який приймав залік на виробництві, для занесення результатів заліку у відомість і залікову книжку.

Здобувачі освіти, які не здали звіт на виробництві, здають його протягом перших десяти днів занять в університеті комісії на кафедрі автомобільних доріг, основ та фундаментів. В склад

комісії входять викладачі кафедр автомобільних доріг, основ та фундаментів.

При оцінюванні результатів практики, враховується відгук з виробництва, якість технічного звіту і відповіді здобувача освіти при захисті звіту.

Непредставлення звіту про практику або отримання незадовільної оцінки приводить до повторного проходження практики за рахунок канікул або відрахування здобувача освіти з університету.

Додатки

Додаток 1

Перелік професій робочих, які задіяні при дорожньо-будівельних роботах, до яких пред'являються додаткові (підвищені) вимоги з техніки безпеки:

1. Асфальтобетонники (асфальтувальники, варильники);
2. Вапно гасильники;
3. Вогнетривники;
4. Вулканізувальники;
5. Газозварники;
6. Гідромоніторники;
7. Електрозварювальники ручного зварювання;
8. Землекопи-прохідники і грабарі, які працюють у виїмках глибиною більше 2 м;
9. Ізолювальники;
10. Кесонники;
11. Кислототравники;
12. Копрувальники;
13. Малярі, що зайняті фарбуванням конструкцій нітрокрасками та іншими матеріалами з токсичними властивостями;
14. Машиністи будівельно-шляхових машин і механізмів;
15. Монтажники металевих і залізобетонних конструкцій (верхолази);
16. Монтажники (оператори будівельно-монтажних пістолетів);
17. Лудильники з цинку;

18. Підривники;
19. Піскострумінники;
20. Працівники, що використовують радіоактивні речовини;
21. Робітники, що застосовують етиловий бензин;
22. Слюсарі-монтажники технологічного обладнання і зв'язаних з ними конструкцій;
23. Такелажники на монтажі;
24. Транспортні робітники, які задіяні на вантажно-розвантажувальних роботах і на обслуговуванні транспортних і вантажопідйомних механізмів;
25. Теслярі, які зайняті просочуванням деревини антисептичними і вогнезахисними сумішами, укладальники труб.

Додаток 2

Структура проходження першої виробничої практики

№ з/п	Назва заходів	Кількість днів
1	Оформлення і отримання перепустки	0,5
2	Інструктаж з охорони праці	0,5
3	Виконання індивідуальних завдань	4,0
4	Участь у виконанні виробничих завдань на робочих місцях	11,5
5	Навчальні заняття та екскурсії	2,0
6	Оформлення і здача звіту з практики, оформлення щоденника	0,5
7	Здача заліку	0,5
8	Здача перепусток, літератури і майна підприємства, від'їзд	0,5
Всього робочих днів		20

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра автомобільних доріг, основ та фундаментів

Т Е Х Н І Ч Н И Й   З В І Т
з першої виробничої практики

_____ (назва об'єкту)

_____ (назва організації)

Здобувач освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Курс _____ інститут _____
строки _____ проходження _____ практики _____
з _____ по _____

Звіт перевірений:
Керівник практики від виробництва _____
(підпис, дата, печатка)

Керівник практики від університету _____
(підпис, дата)

Захист звіту _____ " ____ " _____ 20__ р.
(Оцінка)

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. ДБН В.2.3.4-2007. Споруди транспорту. Автомобільні дороги. Київ : Мінрегіонбуд України, 2007. 91 с.
2. Технология строительного производства. Изд.4-е, перераб. и доп. / под общ. ред. Литвинова О. О. К. : Вища школа, 1985. 79 с.
3. Технология і організація монтажу будівельних конструкцій / Черненко В. К., Баранников В. Ф. та інш. Київ : Будівельник, 1989. 278 с.
4. ДБН А.3.1-5-96. Управління, організація і технологія. Організація будівельного виробництва. Київ : Укрархбудінформ, 2005. 65 с.
5. Собко Ю. М., Сідун Ю. В., Карасьова Л. О. Проектування автомобільних доріг : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 228 с.

Допоміжна:

6. Бойчук В. С. Довідник дорожника. Київ : Будівельник, 1995. 306 с.
7. Хомяк Я. В. Проектирование дорожных одежд. Київ : Вища школа, 1980. 112 с.
8. Проектування автомобільних доріг. Частина 1 / Білятинський А. О, Заворицький В. Й., Старовойда В. П., Хомяк Я. В. К. : Вища школа, 1997. 518 с.
9. ПОР-218-141-2000. Порядок обліку руху транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування. Київ : Мінрегіонбуд України, 2001. 12 с.